

FUNDACIÓ ARRELS SANT IGNASI

Seu social: Lleida

Àmbit geogràfic: Local

Forma jurídica: Fundació

- 31 persones treballadores
- 3 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social
- 270 persones voluntàries
- 363 persones sòcies

Nombre actual de persones ateses

- 2522 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.arrelssantignasi.cat

Breu història de l'organització

Arrels Sant Ignasi es va fundar l'any 1994, després de l'experiència d'atenció a temporers viscuda des de la Parròquia St. Ignasi de Lloïola. La campanya d'entrepans que es va realitzar aleshores va ser l'origen que es prengué consciència de la necessitat que hi havia, a Lleida, de crear recursos d'atenció als més desafavorits. Així naixia l'entitat, amb dos projectes, Arrels - Centre Obert (dedicat principalment a les persones sense Llar) i Arrels - Reinserció (projecte d'ajuda a la persona amb addiccions per a afavorir la seva reinserció social). Després, s'han anat creant més projectes, fins als que tenim actualment. Tots ells han nascut arran de l'observació de les necessitats que patien i pateixen les persones que acollim, i volen ser resposta a qüestions específiques i en moments concrets del procés personal de cadascun de les persones que acompanyem.

Missió

La nostra missió és acollir, acompanyar i defensar les persones en situació de més vulnerabilitat de Lleida i els seus entorns, creant una comunitat solidària capaç d'implicar-se, junt amb altres, en la transformació cap a un món més just.

Els valors que ens sostenen són:

- Comunitat: som una comunitat de persones al servei de les persones que treballem en clau senzilla, des de la solidaritat i d'hospitalitat. El centre de la nostra comunitat és la persona, i en especial atenció la persona en situació de vulnerabilitat.
- Acompanyament incondicional: La mirada atenta de la realitat, l'empatia i l'acció ens porten a creure en l'acompanyament com l'actitud i l'eina del nostre primer fer.
- Treball en xarxa: Perquè creiem en la transformació del nostre entorn, i perquè ens sabem petits dins del sistema, creiem en el treball compartit amb altres.
- Transformació Social: Tot el que fem va encaminat a l'alliberament de la persona que es troba en situació de pobresa i de transformar les causes que generen aquesta e

Descripció de l'activitat

Àrea d'Acollida:

- Centre Obert: Centre de dia de primera acollida per trobar el suport i l'acompanyament per continuar vivint de forma digna.
- La Botigueta: Recurs per millorar la situació de la persona facilitant-li l'accés als drets bàsics com l'alimentació, l'empadronament. I és un recurs de reaprofitament del malbaratament alimentari.
- ARD: Servei sociosanitari per acollir a la persona i què pugui reduir el dany en el consum de tòxics.

- Hospitalitat: Servei d'acollida de persones nouvingudes amb el suport en l'alfabetització, famílies d'acollida, reforç escolar, educació en el lleure i grup de conversa per a mares.

Àrea d'Acompanyament:

- Terapèutic: per persones que necessiten un suport ambulatori per viure una vida normalitzada.
- Reinserció: Per a homes que volen recuperar-se de l'addicció en un espai residencial.
- Unitat Dependent: Per a persones en situació de privació de llibertat que cerquen refer la seva vida.

Àrea d'Inclusió:

- Llar: Promovem habitatges que esdevenen llar.
- Hort terapèutic: Per a persones que volen aprendre el cultiu d'un hort ecològic.
- Oci/leure: Espai de convivència i creixement personal des del vessant de l'oci i temps lliure dels caps de setmana.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

SOM REFUGI CLIMÀTIC

Breu descripció

Arrels Centre Obert és un centre de dia de primera acollida o intervenció socioeducativa per a persones en situació d'exclusió social, pobresa extrema i alta vulnerabilitat: moltes debilitats a la seva vida (personals, socials, econòmiques, físiques, psíquiques, etc.), manca de recursos per satisfer les seves necessitats bàsiques, trencament familiar i sense xarxa de suport, manca de participació en la societat, aïllament social, atur de llarga durada, pertanyin o no al col·lectiu de sense llar, però en especial atenció per les que es troben en situació de sensesostre, amb problemàtica addictiva i sense, amb trastorns mentals, malalties físiques, etc.

La seva finalitat és donar el suport, l'acompanyament i el caliu necessari per continuar vivint de la forma més digna. Un espai o un lloc bo, que esdevé vincle socialitzador, amb caliu per poder estar-hi durant el dia.

Som refugi climàtic és un projecte que cercava l'ampliació de l'horari d'atenció d'Arrels Centre obert per a persones que no tenen un lloc on salvaguardar-se de les baixes temperatures de l'hivern i de les altes temperatures a l'estiu i poder tenir un espai on refugiar-se del fred i la boira a l'hivern i la calor a l'estiu que tant ens afecta a Lleida i alhora, trobin en aquest espai el caliu, la companyonia i l'acompanyament necessari a partir de diferents serveis per cobrir les necessitats bàsiques (serveis de sala d'estar, de càrrega de telèfons mòbil, connexió wifi, consigna, un cafè amb llet calent, entre altres) d'una persona que no té casa. El projecte es va iniciar el juny del 2023

i ha continuat fins a l'actualitat, pendants constantment de la recerca del finançament per mantenir-lo.

Aportació de valor de la iniciativa

- Rellevància de la iniciativa: Més d'un 42% de les persones ateses han pogut refugiar-se de la calor i fred.
- Novetat de l'aportació: Ampliació d'horari per pal·liar els efectes de les altes i baixes temperatures.
- Metodologia: La intervenció es basa en els principis propis de la relació d'ajuda centrada en la persona: qui accepta lliurement ser acompanyada, respecte mutu, l'empoderament, adquirint autonomia...
- Abast de l'experiència El projecte és de recent creació, però es recolza en l'experiència i bagatge de 30 anys que té l'entitat.
- Resultat obtingut: del juny 2023 al juny 2024 hem atès 221 persones diferents, que han pogut resguardar-se de les temperatures extremes afavorint el seu benestar i la seva salut.
- Potencial de transferència: El projecte sí que es pot replicar, però la nostra entitat té un estil i manera de fer que es basa en la mirada acollidora i amorosa.

Necessitat a la que respon

La necessitat i abast del projecte és de Lleida ciutat, donant cobertura a les persones amb situació d'exclusió social, sobretot a les persones sense llar i sense sostre, per tal de donar-los-hi un espai de descans en les hores de més calor i fred que fa a la nostra ciutat i alhora, acompanyar-les per aconseguir el seu desenvolupament i la màxima autonomia per afavorir la inclusió en la vida comunitària. La intervenció que es realitza és alta, ja que durant tot l'any es realitza un acompanyament i una prestació del servei continua segons les necessitats. A més, la intervenció educativa que es realitza en l'acompanyament a la persona, també exigeix molt al personal tècnic per la realitat tan complexa que viuen les persones que es troben en situació de sensellarisme.

A més, abans d'iniciar el projecte ja vam fer una prova pilot més curta l'estiu del 2022 on va quedar palès la necessitat per part de les persones ateses de trobar i tenir aquest refugi per no deambular per la ciutat. I abans d'engegar-lo, també vam realitzar un estudi comparatiu dels refugis climàtics que oferia l'Administració a nivell ciutat i on vam poder constatar que hi havia les franges d'horari descobertes que nosaltres volíem oferir (caps de setmana i migdies) als nostres usuaris/àries i, per tant, no hi havia encavalcament i que també hi havia espais que aquestes persones no accedien (centres cívics, biblioteques, etc.).

Principals objectius assolits

- Acollir i acompanyar a persones en situació de sense llar que no tenen un lloc on resguardar-se del fred i la boira a l'hivern i la calor a l'estiu.
- Ampliar l'horari d'atenció per donar cobertura als serveis bàsics (sala d'estar, consigna, wifi, càrrega mòbils, acompanyament social, etc.).

Principals resultats obtinguts

Som refugi climàtic forma part d'una bateria de serveis que porten a terme a Arrels Centre Obert que abans d'iniciar l'activitat de Refugi climàtic el seu horari era de dilluns a divendres de 9:30 a 14 h i de 16:30 a 19:30 h. Amb la incorporació del projecte del Refugi Climàtic, Arrels Centre Obert resta obert més hores, de dilluns a divendres de 9:30 a 19:30 h i els caps de setmana i festius de 12 a 17 h durant l'estiu i de 9:30 a 13:30 h durant l'hivern, cosa que permet donar més cobertura de servei.

Per tot això, a Arrels Centre Obert l'any 2023 hi hem atès 475 persones i més concretament a Refugi climàtic els mesos d'estiu (juny, juliol i agost) on van atendre 95 persones diferents amb una mitjana diària de 40 persones. Al mes de setembre vam avaluar l'evolució de l'activitat i es va decidir la seva continuïtat, amb horari diferent, ja que l'hora forta de calor ja anava de baixada i volíem donar cobertura a les hores de més fred dels mesos que veníem.

Com a dades en l'any de funcionament del projecte hi hem atès 221 persones diferents amb un total de 6.868 serveis i una mitjana diària d'atenció de més de 50 persones diferents.

Abast de l'experiència

L'acompanyament de la persona és el valor distintiu i l'essència de l'entitat. L'entitat neix fa 30 anys amb la missió d'acompanyar les persones que es troben en situacions de molta vulnerabilitat. Amb tots aquests anys d'experiència de l'entitat acollint i acompanyant a les persones en situació o amb risc d'exclusió social, reafirmem que hem d'estar al costat de les persones acompanyant-les sense perjudicis, oferint-los-hi serveis bàsics per cobrir les seves necessitats bàsiques, creant una vinculació perquè puguin millorar la seva qualitat de vida, puguin gestionar les dificultats de la seva vida i se sentin que no estan soles dins la societat. L'horitzó és la transformació social, tant individual com col·lectiva, i en el sentit que tot el que fem va encaminat a l'alliberament de la persona que es troba en situació de pobresa i de transformar les causes que generen aquesta exclusió. L'horitzó de la nostra actuació és la Justícia Social.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 5

Membres equips directius: 1

Ateses: 221

Voluntàries: 26

Principals factors clau d'èxit

- A partir de l'observació de la realitat, detectar les necessitats existents (canvi climàtic) i donar-hi resposta a través d'accions d'intervenció com aquesta.
- Ampliació d'horari del centre oferint així, més cobertura de serveis.
- Adaptació dels diferents serveis i espais per oferir el refugi climàtic (aires, materials, migdiada...).
- Superar el model de cobertura de necessitats bàsiques, per un model de transformació social a partir del teixit social i l'acompanyament de la persona.
- Apostar per un model d'intervenció social centrat en la persona i en l'acompanyament basat en la relació d'ajuda.
- Un model de prevenció i afrontament del sensellarisme basat en el dret a l'habitatge i també en el dret a tenir una comunitat (família, xarxa social propera) on desenvolupar-se i sortir de l'aïllament.
- Apostar per la pràctica participativa en els nostres equips i amb les mateixes persones en situació de sense llar.
- La participació activa de les persones als serveis i recursos repercutirà en positiu en el seu procés de recuperació, en la millora de l'atenció social, en l'acompanyament que rep i en l'adaptació de les seves demandes als serveis.
- Crear espais de vida i de trobada, fer xarxa i llocs de pertinença on hi hagi inclusió, però també convivència.
- Fomentar el treball en xarxa i la coordinació amb altres organitzacions socials i l'Administració per no deixar cap persona desatesa.
- Sensibilitzar per a una societat inclusiva que generi cohesió.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

Les dificultats amb les quals hem hagut de treballar són:

Donar cobertura a les persones sense sostre durant els mesos de molta calor a l'estiu i del fred i la humitat a la ciutat de Lleida.

La recerca de voluntariat per donar suport als tècnics en les hores que està obert el Refugi climàtic.

La consolidació de l'equip remunerat, ja que trobar persones que vulguin treballar els caps de setmana i festius és difícil actualment perquè força gent no vol. I a banda, tenim el repte de poder tenir com a mínim dues persones tècniques remunerades en lloc de solament una per poder gestionar el servei i sobretot, l'acompanyament de les persones.

Es reafirma que l'espai de migdia del refugi climàtic és un espai més tranquil i on es rebaixa el ritme intens de durant el dia i, per tant, ha esdevingut un espai ideal per poder fer aquelles intervencions educatives, plans de treball, escoltes més profundes, etc., però per això, també ens cal poder tenir més personal.

La distribució dels espais i que aquests siguin polivalents.

Condicionar els espais augmentant els aires condicionats, ventiladors, etc.

Reformar certs espais perquè esdevinguin espais de descans i havent de comprar el corresponent material (matalassets, coixins, llençols, etc.).

Elements innovadors que aporta la iniciativa

- Adequació de les necessitats de les persones que atenem en situació d'exclusió social envers el canvi climàtic.
- Ampliació dels horaris de cobertura del centre de dia per a persones en situació de sense llar o sense sostre als migdies, caps de setmana i festius.
- Millorar els espais per respondre i oferir aquest espai de refugi climàtic (aire condicionat, matalassets, coixins, etc.).
- Oferir un espai de descans, de tranquil·litat amb caliu i companyonia.
- Permetre una intervenció educativa basada en la relació d'ajuda d'una forma més aprofundida.
- Afavorir la participació de les persones ateses en el mateix projecte i servei.
- Participació del voluntariat en el reforç del projecte per dur-lo a terme.

Factors que permeten la transferència i replicabilitat

El projecte sí que es pot replicar, però la nostra entitat té un estil i manera de fer que potser d'altres entitats i/o administracions no tenen, com per exemple: en la manera d'acompanyar des de la compassió, però no sent paternalistes, l'atenció integral, en l'acompanyament incondicional, la mirada amorosa, la tendresa- fermesa, el referent permanent, opció pels més necessitats,... Per tot això, apostem perquè el projecte es repliqui, però tenint sempre present l'estil i manera de fer de la nostra entitat.

Cal tenir present que l'objectiu de Som refugi climàtic i el general de l'entitat, no és atendre al màxim nombre de persones, sinó que no hi hagi ningú dormint al carrer, que no hi ha ningú que pateixi la vulneració dels seus drets, perquè tothom té dret a viure una vida digna. El nostre principal objectiu és que s'erradiqui el sensellarisme i entitats socials com la nostra, puguem desaparèixer perquè això, vindria a dir que la problemàtica social a la qual estem donant resposta s'ha eliminat. Que les persones deixin de patir perquè trobem el caliu, l'acollida i l'hospitalitat del seu entorn més pròxim i senten que hi pertanyen, reben la seva protecció i veuen que formen part d'aquella comunitat on comparteixen.

El què volem és que hi hagi una transformació social esdevenint una societat inclusiva que genera comunitat i convivència, on tothom té cabuda i té el seu lloc. En aquest sentit, i per a realitzar aquesta transformació, no només cal cobrir les necessitats.